

VII.5604.1.2019.MM

Pan
Dominik Rozkrut
Prezes Głównego Urzędu
Statystycznego
Aleja Niepodległości 208
00-925 Warszawa

Szanowny Panie Prezesie

Do Rzecznika Praw Obywatelskich wpłynął wniosek obywatela dotyczący ustawy z dnia 9 sierpnia 2019 r. *o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2021 r.* (Dz. U. poz. 1775). Załącznik nr 1 do tej ustawy w punkcie 6.3 przewiduje, że zakres informacji zbieranych w narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań obejmuje informacje o wyznaniu – przynależności do kościoła lub związku wyznaniowego. W ocenie Wnioskodawcy, stanowi to nieuprawnioną ingerencję w jego wolność sumienia i wyznania.

Należy pamiętać, że zgodnie z art. 53 ust. 7 Konstytucji RP nikt nie może być obowiązany przez organy władzy publicznej do ujawnienia swojego światopoglądu, przekonań religijnych lub wyznania. Prawo to może podlegać ograniczeniom na zasadach określonych w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, a więc wtedy, gdy konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw. Zbieranie informacji statystycznych trudno jednak, w ocenie Rzecznika, powiązać z którąś z wartości wymienionych w tym przepisie. W doktrynie wskazuje się, że pytanie o religię

i przekonania w celach statystycznych, w świetle obowiązującej Konstytucji RP wydaje się dopuszczalne - **pod warunkiem wszakże absolutnej dobrowolności**, co oznacza, iż indagowanemu pozostawiona być musi nieskrępowana możliwość odmowy udzielenia odpowiedzi bez podawania przyczyny¹. W przypadku poprzedniego spisu powszechnego, przeprowadzanego w roku 2011, art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 4 marca 2010 r. *o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2011 r.* (Dz. U. Nr 47 poz. 277) przewidywał dobrowolność udzielania informacji o wyznaniu. Wydaje się, że zasadne byłoby utrzymanie fakultatywnego charakteru tych informacji w spisie powszechnym w 2021 r.

Mając na uwadze powyższe, działając w oparciu o art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. *o Rzeczniku Praw Obywatelskich* (Dz. U. z 2018 r., poz. 2179 ze zm.), zwracam się do Pana Prezesa z uprzejmą prośbą o przedstawienie wyjaśnień i zajęcie stanowiska w niniejszej sprawie.

Z poważaniem

¹ Zob. M. Olszówka, *Art. 53 [Wolność sumienia i wyznania]* [w:] *Konstytucja RP. Tom I. Komentarz do art. 1–86*, red. M. Safjan, L. Bosek, Legalis 2016.